

BOSCHNEGERKAPITEIN
van het dorp Birihoedoemati met zijn eega.

: UIT ONZE WEST : DE BOSCHNEGERS IN SURINAME.

EEN jaren geleden in de kolonie Suriname de slavernij nog niet was afgeschaft, gebeurde het meermalen dat van plantages slaven wegliepen. Deze hielden zich dan in de ondoordringbare bosschen schuil waardoor het meestal onmogelijk was ze weder terug te krijgen. Met behulp van houtvloten, waarvoor de materialen in de bosschen gemakkelijk waren te vinden, of anders met van de plantages gestolen roeibootten gelukte het hun dan om na eindeloze reizen de binnenlanden te bereiken. Vele van deze weggelopen slaven kwamen op deze reizen dan ook om. Zij, die het geluk hadden de watervallen in den bovenloop der rivieren te bereiken, waren meestal gered en vrij. Zelden of nooit waagden zich hun vervolgers zoo ver. Het levensgevaar verbonden aan het overtrekken van deze watervallen schrikte de meesten af. Om deze redenen vestigden de weggelopen slaven zich dan ook steeds boven en nooit beneden de eerste watervallen.

Deze vluchtelingen werden indertijd „Marous” genoemd. Zij zijn de voorouders van de tegenwoordige boschnegers, of zooals ze in het Neger-Engelsch worden genoemd, de „Djoeka's”.

De boschnegers wonen zooals gezegd aan den bovenloop der rivieren en vormen als het ware voor elke rivier een afzonderlijken stam. Aan het hoofd van ieder dorp staat een kapitein. Deze onderscheidt zich van de boschnegers doordat hij bij officiële gelegenheden een uniform aan heeft, verder een sleepsabel heeft en een hoogen hoed, meestal met een oranje kokarde er op, op zijn kroeskop draagt. De uniform is gewoonlijk een oude officiersuniform van de schutterij te Paramaribo. Hun woning onderscheidt zich ook van die der andere bewoners door netter afwerking en doordat deze hooger van den grond is opgetrokken. Zulk een kapitein is in zijn dorp een persoon waarmede rekening moet worden gehouden. Indien men in een boschnegerdorp komt om daar arbeiders te zoeken, dan moet men met den kapitein onderhandelen. Aan het hoofd van de gezamenlijke kapiteins van één rivier staat een Gouverneur of „Granman”, die evenals de kapiteins bij officiële gelegenheden een uniform draagt. Daar zulk een Granman meestal van het Nederlandsche Gouvernement een jaarlijksche toelage ontvangt en dus officieel als boschnegeropperhoofd wordt erkend, krijgt hij ook van de regeering een tweetal onderscheidingsteekenen. Deze onderscheidingsteekenen bestaan uit ten eerste een koperen plaat in den vorm van een cirkel-segment van 15 à 20 cM. lengte en 5 à 6 cM. breedte. Deze plaat wordt aan een koperen ketting om den hals gedragen, waarbij de plaat op de borst komt te hangen. Op deze plaat staan de woorden „Je Maintiendrai”. Ten tweede een staf met zilveren knop evenals een tamboer-maitrestaf. Deze hoogwaardigheidsbekleeders hebben in hun gebied vrij groote macht, en worden met veel onderscheiding behandeld. Zoo is o. a. de Granman van de Marowijne, „Osesi” geheeten, een persoon van gewicht. De leiders van de in Suriname in den laatsten tijd plaats gehad hebbende wetenschappelijke expedities naar de binnenlanden hebben dikwijls ondervonden, dat er met

HOUTVLOTTEN DE SURINAMERIVIER AFZAKKENDE.

deze heeren niet valt te gekscheeren, en dat men niet-tegenstaande alle vooraf gemaakte afspraken zeer weinig op hun medewerking kan rekenen. Onontbeerlijk is deze medewerking wel is waar niet, doch is zij voor een vlugge opzending van goederen per boot van veel belang.

Gebeurt er nu in een of ander dorp iets bijzonders, dan worden de verschillende kapiteins bijeengeroepen tot een vergadering. Zoo heeft schrijver dezes eens een vergadering van boschnegerkapiteins aan de Surinamerivier onder voorzitterschap van hun Granman bijgewoond. Deze vergadering was bijeengeroepen omdat in de buurt van een der dorpen aan die rivier een woning met kostgrond van een boschneger was afgebrand, welke brand vermoedelijk moedwillig was aangestoken. Op een pleintje vóór de woning van den kapitein van 't dorp waar de vergadering plaats had, zaten de heeren in een grooten kring op de door ieder van hun meegebrachte bankjes.

Voor geregeld werk zijn de boschnegers niet te vinden. Zij voelen zich alleen thuis op de rivieren in hun corjalen. Dit zijn booten uit uitgeholde boomstammen vervaardigd. In deze corjalen bevaren zij dagen aan een de rivieren. Zij zijn als roeiers onvermoeid. Feitelijk worden deze corjalen niet geroeid, maar door middel van een „parel” gepagaaid. Deze parel kan het beste worden vergeleken met een pagaai zooals in Europa wordt gebruikt bij het

kanoroeien. Van een parel echter loopt het blad van onderen puntig uit en eindigt aan den anderen kant in een verbreeding welke als handgreep dienst doet. De overgang van blad tot handgreep is niet zooals bij een pagaai een steel, doch deze overgang geschiedt geleidelijk. Op de foto waar vijf boschnegers in één corjaal zitten kan men den vorm van zulk een parel duidelijk zien. Bij het afzakken van watervallen echter wordt een corjaal niet gepareld doch wordt er geboemd. Vóórin staat dan een boschneger met een langen dunnen taaien stok een zoogenaamde „Koela”. Terwijl de corjaal met snelle vaart door het water schiet ontwijkt hij met behulp van dezen koela op bewonderenswaardige wijze alle hindernissen. Achter in de boot zit een andere boschneger die met een parel de boot bestuurt. De overige inzittenden blijven rustig zitten.

Daar er in het binnenland bijna geen landwegen zijn, zijn de rivieren de eenige verkeerswegen. Door het zich dag in dag uit per boot van de eene plaats naar de andere begeven is het parelen voor de boschnegers geen inspanning meer. De spieren van borst en armen zijn daardoor ook zeer sterk ontwikkeld in tegenstelling van hun beenen, welke bij bijna alle boschnegers in vergelijking van het overige gedeelte van hun lichaam zeer slecht zijn geproportioneerd.

„GADOHOUSO”
in het dorp Birihoedoemati aan de boven Surinamerivier.

BOSCHNEGERS VAN GANSEE.

CORJALEN
met boschnegers op de Surinamerivier bij Kabelstation.